

25.03.2026

Подолання агресії у дітей дошкільного віку засобом арт- терапії

1. Арт-терапія для відновлення та розвитку дітей дошкільного віку, які переживають травму війни: колективна монографія / С. Яланська, Н. Атаманчук, Т. Дзюба, А. Чернов, В. Заїка, В. Шеремет. Полтава : ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2025. - 284 с.- Режим доступу: <https://publishing.pnpu.edu.ua/catalog/view/886/1530/10509>
2. Арт–технології в роботі з дітьми : навчальний посібник / уклад. Оксана Сорочинська. -Житомир : Вид–во ЖДУ ім. І. Франка, 2025. - 140 с.- Режим доступу: <https://eprints.zu.edu.ua/44457/1/1.pdf>
3. Арттерапевтичні методики, щоб керувати емоціями / підгот. О. Луценко // Практичний психолог: Дитячий садок. - 2021. - N 7. - С. 23-26.
4. Барановська Л. В. Корекція емоційних порушень у дітей дошкільного віку засобами арт-терапії: кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «Магістр».- Біла Церква, 2025.-102 с.- Режим доступу: https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2025/07/Баранівська-Л.В._ПС-23-12-зМ_g.pdf
5. Бахарєва, Анастасія. Розвиток емоційної сфери дитини за допомогою казки / А. Бахарєва // Практичний психолог: Дитячий садок. - 2015. - N 12. - С. 8-13.
6. Белова О. Б. Система корекційних методів, які направлені на подолання агресивної поведінки у дітей дошкільного віку / О. Б. Белова // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського державного університету. Серія: соціально-педагогічна / М-во освіти і науки України, Кам'янець-Подільський держ. ун-т. - Кам'янець-Подільський : Видавець Мошинський В. С., 2008. - Вип. 8. - С. 306-310. - Бібліогр. в кінці ст.
7. Білоусова Н. М. Особливості психокорекції дитячої агресивності засобами арт-терапії / Н. М. Білоусова // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету : збірник наукових праць / Чернігівський нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. - Чернігів, 2013. Серія: Психологічні науки, Вип. 114. - С. 3-6.- Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=%D0%9671858:%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85.%2F2013%2F114
8. Бондар, Л. М. Використання методів арт-терапії в роботі з дітьми дошкільного віку / Л. М. Бондар // Педагогічний пошук : науково-методичний вісник / Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти. - Луцьк, 2014. - № 1 (81). - С. 54–57.Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=Ж69028%2F2014%2F1
9. Вознесенська О. Арт-терапія в роботі практичного психолога // Дошкільне виховання. - 2015. - №5. - С.10-12.
10. Гончаровська Г. Ф. Підготовка психологів до роботи з батьками дітей дошкільного віку, схильних до проявів агресивної поведінки / Г. Ф. Гончаровська // Теорія і практика сучасної психології : збірник наукових праць / Класичний приватний університет. - Запоріжжя, 2019. - № 6, Т. 2. - С. 32-37.- Режим доступу: https://tpsp-journal.kpu.zp.ua/archive/6_2019/part_2/8.pdf
11. Демченко, М. О. Стилї та типи сімейного виховання як можлива передумова формування агресивної поведінки дітей старшого дошкільного віку / М. О. Демченко // Актуальні проблеми психології : збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Т. 4. Психологія розвитку дошкільника. Вип. 12 / Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України ;

- [головний редактор С. Д. Максименко]. - Електронні текстові дані. - Київ : Срібна хвиля, 2016. - С. 23-32.- Режим доступу: [ZBIRNUK_19-07_A5_184str\(1\).pdf](#)
12. Деркач, Оксана. Вчимо долати агресію : використання арт-педагогічних технік у роботі з дитячою агресією / О. Деркач // Учитель початкової школи : Науково-методичний журнал. - 2019. - N 12. - С. 14-18. -
 13. Дучимінська, Т. І. Особливості агресивної поведінки дошкільників: психодіагностика та корекція / Т. І. Дучимінська, Л. І. Магдисюк // Психологічні студії = Psychological Studies. № 1 / Волинський національний університет імені Лесі Українки ; [головний редактор: Магдисюк Людмила Іванівна. - [Одеса] : Видавничий дім "Гельветика", 2022.. - С. 15-19.-Режим доступу: <https://journals.vnu.volyn.ua/index.php/psychology/issue/view/47>
 14. Еманова, Зоя. Музикотерапія: оберіть собі вид до снаги / З. Еманова // Практичний психолог: Дитячий садок. - 2020. - N 1. - С. 44-47.
 15. Єремєєва В. Емоційні порушення у дошкільному віці // Дитячий садок. - 2016. - №4. - С.9-28.
 16. Єремєєва, Тетяна Олександрівна. Робота з дітьми, що потребують особливої уваги / Т. О. Єремєєва // Розкажіть онуку : Часопис. - 2014. - N 10. - С. 77-89.
 17. Єременко О. Виховання дітей дошкільного віку з негативними проявами поведінки, що зумовлені неправильним вихованням в сім'ї, як психолого-педагогічна проблема / О. Єременко // Вісник інституту розвитку дитини (додаток) : збірник наукових праць / Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. - Вип. 4 : Матеріали II Міжнар. студ. наук.-практ. конференції "Дитинство. Освіта. Соціум", 21 лютого 2013 р. - С. 141-145.
 18. Кабанцева, Анастасія. SOS! Сигналізують дитячі емоції / А. Кабанцева, О. Корнєєва // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2019. - N 6. - С. 14-19.
 19. Капля Дар'я Олексіївна Психологічна профілактика агресивних проявів поведінки дітей засобами арт-терапії: кваліфікаційна робота бакалавра.- Запоріжжя, 2023.-63 с.- Режим допуску: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/12359/1/Капля%20Д.О..pdf>
 20. Кіріченко, Ірина Анатоліївна. Девіантні прояви у фокусі соціокультурного філософського аналізу / І. А. Кіріченко // Гуманітарний корпус : збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Громадська організація "Академія розвитку психологічної науки і практики". - Вінниця : Нілан-ЛТД, 2017. - Вип. 9. - С. 55-58.
 21. Коляда Т. Арт-терапія як засіб корекції страхів у дітей старшого дошкільного віку / Т. Коляда, А. Солонська // Соціально-освітні доміанти професійної підготовки фахівців соціальної сфери та інклюзивної освіти: збірник наукових статей / Бердянський державний педагогічний університет ; укладач Петровська К. В. – Бердянськ, 2019.- С.198-201.- Режим доступу: <https://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/10140/1/Коляда%2С%20Т.%20and%20Солонська%2С%20А.%20А.%20%282019%29%20Арт-терапія%20як%20засіб%20корекції%20страхів%20у%20дітей%20старшого%20дошкільного%20віку%20-%20СОЛОНСЬКА%20Альона.pdf>
 22. Кононко, Олена. Дитяча агресія - насильство чи самозахист? / О. Кононко // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2020. - N 1. - С. 4-11.
 23. Костенко, Віра Вікторівна. Сендплей-метод позитивного впливу на психічний розвиток дитини дошкільного віку / В. В. Костенко // Нива знань: Науково-методичний альманах. - 2021. - N 1/2. - С. 53-54.
 24. Костенко Н., Азаренко Н. Арт-терапія як засіб творчого та емоційного розвитку дітей дошкільного віку. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах

- сучасних викликів: теорія і практика : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Харків, 19–20 берез. 2025 р.) / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; за ред. О. І. Башкір, О. В. Попової. Харків, 2025. С. 152–156.- Режим доступу: <https://dspace.hnpu.edu.ua/items/a2917d07-8b13-40e5-82b5-24bd71544913>
25. Кошель А.П., Кульбако Н.П. Використання елементів арт-терапії в умовах освітнього процесу закладів дошкільної освіти: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Дошкільна освіта», методистів, вихователів закладів дошкільної освіти та батьків дітей дошкільного віку – Чернігів: ФОП Балакіна О.В., 2020 – 90 с.- Режим доступу: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/7452/1/Використання%20елементів%20арт-терапії%20в%20умовах%20освітнього%20процесу%20закладів%20дошкільної%20освіти.pdf>
 26. Левицький, Вадим Едуардович. Особливості роботи вихователя з агресивними дітьми з інтелектуальними порушеннями дошкільного віку / В. Е. Левицький // Корекційна педагогіка. Вісник Української асоціації корекційних педагогів = Special Pedagogics. Bulletin of the Ukrainian association of special pedagogues. - 2024. - N 1/2. - С. 4-8.- Режим доступу: [Cor Ped Col 01 02 2024.pdf - Google Диск](#)
 27. Литвин, Інна. Корегуємо порушення поведінки старших дошкільників засобами арт-терапії / І. Литвин, О. Ригель // Практичний психолог: Дитячий садок. - 2019. - N 7. - С. 4-10.
 28. Мазоха І. С. Інтеграція арттерапії та когнітивно-поведінкової терапії в роботі з агресією // Ментальне здоров'я.-2025.- № 1.- С.-15-19.- Режим доступу: <https://journals.oneu.od.ua/index.php/mh/article/view/55/52>
 29. Маценко Ж. Естетотерапія емоційних станів дошкільників // Емоційний розвиток дитини / упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главнік. - Київ: Мікрос-СВС, 2013. - С.3-31.
 30. Мельничук, І. В. Арт-терапія як засіб корекції негативного психоемоційного стану у дітей дошкільного віку / І. В. Мельничук, Ю. О. Асєєва, А. С. Степанова // Габітус = Habitus : науковий журнал з соціології та психології / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - Одеса, 2022. - Вип. 35. - С. 67-71.- Режим доступу: <http://habitus.od.ua/35-2022>
 31. Мельничук І.В. Генеза емоційних особливостей у сучасних дітей / І.В.Мельничук // Наука і освіта. Одеса, 2015. - №5. - С.42-49.
 32. Міщук, Олена. Особливості агресивної поведінки у дітей дошкільного віку з розладом дефіциту уваги та гіперактивності (РДУГ) / О. Міщук ; науковий керівник Б. Т. Дем'яненко // Спеціальна освіта: наукові пошуки майбутніх фахівців : збірник студентських наукових публікацій / Міністерство освіти і науки України; Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Факультет спеціальної та інклюзивної освіти. - Київ : УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. - Вип. 6. - С. 261-264.- Режим доступу: <https://enpuirb.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d7f11d24-d5b3-4fb6-a8d6-8ede073d2731/content>
 33. Пихтіна Н. П. Особливості виховання дошкільників з негативними проявами в поведінці / Н. П. Пихтіна // Наука і освіта : наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України. - 2011. - № 4(Педагогіка). - С. 308-310. - Бібліогр.: 8 назв.
 34. Пихтіна Н. П. Педагогічні умови виховання старших дошкільників з відхиленнями у поведінці / Н. П. Пихтіна // Наукові записки / М-во освіти і науки України, Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. - Ніжин, 2019. - Серія : Психолого-педагогічні науки, № 4. - С. 51-56.
 35. Пихтіна Н. П. Професійна підготовка фахівців дошкільної освіти до попередження негативних проявів у поведінці дітей як психолого-педагогічна проблема / Н. П. Пихтіна // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Ніжинський держ. ун-т ім. М. Гоголя. - Ніжин, 2012. - Вип. 3. - С. 29-33.-

Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=njuu_al1&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21COLORTERMS=0&S21P03=I=&S21STR=%D0%9668857:%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85.-%D0%BF%D0%B5%D0%B4.%D0%BD.%2F2012%2F3

36. Пихтіна Н.П. Формування негативних проявів у поведінці дошкільників як психолого-педагогічна проблема / Н. П. Пихтіна // Педагогічна теорія і практика : збірник наукових праць / Ін-т педагогіки НАПН України, Київський міжнар. ун-т. - Київ : КиМУ, 2011. - Вип. 2. - С. 246-257.
37. Подоляк, Наталя. Казка, що лікує душі / Н. Подоляк // Дошкільне виховання. - 2009. - N 9. - С. 21-23.
38. Потапенко М.М. До проблеми вивчення психічної саморегуляції довільної активності старших дошкільників // Дошкільна освіта. 2015. - №4. - С.48-54.
39. Скоробагатько, Марина. Світ в об'єктиві прийоми фототерапії в роботі з дітьми : тренінг для педагогів / М. Скоробагатько, І. Кудлатова // Дошкільне виховання : Щомісячний науково-методичний журнал для педагогів і батьків Міністерства освіти і науки України. - 2018. - N 5. - С. 12-15.
40. Степанова В.А. Прояв емоційності дітей дошкільного віку в малюнку // Психолог у дитячому садку. 2015. - №5. - С.15-16
41. Томчук С. М., Томчук М. І. Психологія тривоги, страху та агресії особистості в освітньому процесі. Вінниця: КВНЗ «ВАНО», 2018. -200 с.
42. Ужченко І. Ю. Топ-5 емоційно-поведінкових розладів дітей і підлітків, спричинених переглядом мультфільмів / І. Ю. Ужченко, І. О. Григор'єва // Education and pedagogical sciences : освіта та пед. наука. - 2012. - № 4. - С. 5-12. - Бібліогр. в кінці ст.
43. Федорчук, Олена. Дитина - дзеркало батьків, або Що потрібно знати про дитячу агресію / О. Федорчук // Практичний психолог: Дитячий садок. - 2019. - N 1. - С. 22-27.
44. Філімошкіна, Наталя. Маленький агресор: 9 відповідей виховательню / Н. Філімошкіна // Практичний психолог: Дитячий садок. - 2018. - N 12. - С. 36-39.
45. Як допомогти дитині здолати агресію / підгот. О. Кононко // Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал. - 2020. - N 1. - С. 12-13.